Štev. 30. V Ljubljani, v torek, dne 8. februarja 1910. Leto XXXVIII.

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 26·—
za pol leta » . » 13·—
za četrt » » . » 6·50
za en mesec » . » 2·20
za Nemčijo celoletno » 29·—
za ostalo inozemstvo » 35·—

V upravništvu:
Za celo leto naprej K 22·40
za pol leta » . » 11·20
za četrt » » . » 5·60
za en mesec » . » 1·90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . » 13 »
za trikrat . . . . . » 10 »
za več ko trikrat . . » 9 »
V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Štajerski deželni zbor odgoden!

(Telefonično poročilo »Slovencu« iz Gradca.)

Gradec, 8. febr. Seja deželnega zbora se otvori ob velikanski napetosti. Galerija je natlačeno polna občinstva, med katerim je več državnih poslancev. Slovenski poslanci so polnoštevilno zbrani ter pripravljeni na vse slučaje. Namestnik pride k slovenskim poslancem posredovat. »Slov. klub« odkloni vsako pogajanje. Deželni glavar otvori sejo in prečita došle vloge. Namestnik odgovori na več interpelacij. K besedi se oglasijo za izjave: dr. Jankovič, dr. Korošec in Reiter. Slovenski poslanci so nameravali slovesno protestirati zoper psovanje nemških nacionalcev. V tem trenutku prosi namestnik deželnega glavarja za besedo in izjavi, da je deželni zbor odgoden na podlagi cesarskega reskripta. Na slovenskih klopeh burno ploskanje in živio-klici: »Živela razdelitev dežele!« — »Proč od Gradca!« Nato se seja ob strahoviti poparjenosti nemškonacionalnih blamiranih petelinov zaključi.

Nejasen položaj.

Zdaj se jasno vidi, zakaj so Nemci v češkem deželnem zboru zopet začeli svojo skrajno frivolno obstrukcijo. Nemška obstrukcija, ki nima nobene dejanske podlage, se je uprizorila v sporazumu z vsemi avstrijskimi nemškimi strankami edinole s tem namenom, da se prepreči rekonstrukcija Bienerthovega kabineta. Nemci zlasti tega nočejo, da bi bili v svetu krone zastopani tudi Jugoslovani. Ker pa stoji baje vlada na stališču, da je delozmožnost češkega deželnega zbora predpogoj za preosnovo vlade, mislijo Nemci, da bodo z obstrukcijo v Pragi lahko zadrževali izpremembo zistema v prilog Slovanom. V parlamentu Nemci vsled izpremembe poslovnika ne morejo več obstruirati, zato so svojo razdiravno delavnost prenesli v češki deželni zbor, ki bo vsled nemške nasilne frivolnosti prihodnji torek že odgoden.

Kaj bo spričo tega Bienerth storil, se še ne dá jasno sklepati. Na nemške liste se ni zanašati, ker ti lažejo, kakor da bi jih bil z vsemi olji tega sveta namazal. Dejstvo je, da se zdaj nahajajo na Dunaju vsi vodivni parlamentarci. Voditelji »Slovanske Unije«, med njimi dr. Šusteršič, so vsi na Dunaju in konferirajo. Ker vladi vedno srce v hlače pade, kadar Nemci rojijo, je verjetno, da se bo prave rekonstrukcije kabineta zbala in priporočala zgolj »kompletacijo« kabineta, kakor se glasi najnovejša parlamentarna skovanka. Morebiti pa bodo Nemci postali bolj pametni, zlasti ker krščanski socialci nikakor niso voljni slediti nemško-nacionalnim kozlom črez drn in strn.

Za nas pa je položaj čisto povoljen. Mi vemo namreč le to, da je »Slovanska Unija« hvalabogu solidarna, kar se dá tudi iz najnovejših vesti sklepati. Tudi vrli Stapinskij stoji neomajno na naši strani. In zato bo tako vlado kakor tudi Nemce prej ali slej pamet srečala, kajti zaradi nemških petelinov na Češkem se zgodovinsko-nujna izprememba sistema v Avstriji ne bo dala zadržati.

Parlament se skliče nemara 22. t. m. na kratko zasedanje.

Nova mažaronska era.

Bodoči hrvaški ban pl. dr. Tomašić je v nekem članku »N. Wiener Tagblatt-a« izlil svoje mažaronsko srce. Pravi, da bo vladal na temelju čim najtesneje zveze med Hrvaško in Ogrsko in da bo skušal vsa vprašanja rešiti tako v interesu Hrvaške kakor Ogrske. Njegova vlada bo provizorična, kajti kakor hitro bo uredil razmere, bo prepustil bansko mesto v smislu starodavne tradicije kakemu domačemu hrvaškemu »gransenjeru«. Uredil pa bo razmere tako-le:

Sklical bo sabor, ki bo rešil proračun in upostavil ustavne razmere. Nato pa hoče izvesti »volivno reformo«. Ta »volivna reforma« bo tista, ki je bila Hrvatom zagotovljena takoj po Khuenovem padcu; njeno bistvo je v tem, da se število volivcev pomnoži od 48.562 na 250.000. Ni pa ta jalova reforma ne direktna, ne splošna, ne tajna.

Prevzvišeni bigamist pl. Tomašić pa je tudi dejal, da se bo vedno držal Budimpešte in ne bo kakor žalibog Rauchovci in Frankovci iskal pomoči od Dunaja. Temelj njegove politike da je unija z Ogrsko.

In to vlado podpira hrvaško-srbska koalicija in celo — dr. Mile Starčević! Kako je dejal Jugurtha, ko je zapustil Rim, kjer je bil z zlatom ves senat podkupil:

»O urbem venalem! . . .«

Važen shod.

Katoliško politično društvo za okraj Gornjigrad je zborovalo dne 3. t. m. na Rečici pri zelo obilni udeležbi. Naznanjeni gg. poslanci vsled zaposlenja v zbornici niso mogli prisostvovati, pač pa je shod posetil obče priljubljeni organizator č. g. dr. Hohnjec iz Maribora. V dveurnem zelo stvarnem govoru je podal jasno sliko političnega položaja v državi, deželi itd. v občo zadovoljnost zborovalcev. Po nastopu nadaljnih govorniko č. g. Jožefa Dekorte, Franca Rakun, Antona Turnšek sprejele so se sledeče resolucije kot izraz ljudske volje: Na političnem shodu katoliškega političnega društva za gornjegrajski okraj na Rečici zbrani zborovalci izrekajo poslancem Slov. Kmečke Zveze v državnem in deželnem zboru svoje popolno zaupanje z zahtevo, naj odločno brānijo koristi slovenskega naroda v državni in deželni zbornici. — Zbrani davkoplačevalci odobravajo morebitno povečanje davka na pivo, ako je neizogiben, pač bi se protivili tistemu na že tako obremenjena zemljišča. Izraža se v tem oziru popolno zaupanje poslancem S. K. Z. v Gradcu. — Davkoplačevalci so ogorčeni vsled nezaslišanih krivic, katere nam prizadevajo štajerski Nemci v graškem zboru. Zahtevamo upeljavo uradne avtonomije, ločitev deželnega šolskega sveta in sploh deželne uprave v nemški in slovenski del. Živela obstrukcija graško nemškemu terorizmu! — Zahtevamo glede na obširnost celega okraja, glede na veliki lesni promet, glede premogokopov in promet tujcev železniško zvezo Rečica na Paki-Gornjigrad- na Kamnik in pozivamo svoje poslance in merodajne faktorje, da store vse, da se železniška zveza zgradi, ker to je edina rešitev za naše bedno ljudstvo, za zvesti lojalni rod, ki se mora trumoma izseljevati v daljno Ameriko. Zakaj ne bi prišla naša neizmerna bogastva na svetovni trg!

Položaj na Balkanu.

Pisava časnikov o vojni nevarnosti med Turčijo in Bolgarijo, ali Turčijo in Grško, je bila pretirana. O pripravah, ki jih zahteva grozeča vojska, ni bilo mnogo opaziti. Municijski transporti in premeščenje čet proti tesalski ali bolgarski meji še ničesar ne dokazujejo. Pravi vzrok je bil premeščenju turških čet in municijskih transportov, ki jih je smatralo časopisje kot vojne predznake, da se omeji pravočasno delo roparskih čet, ki se pojavijo vsako pomlad v Makedoniji. Vojska je izključena, če se pa na Turškem samem pojavlja strah pred vojsko, je to pripisovati dejstvu, da se je pojavilo v ministrskem svetu dvoje mnenj, katerih vsako ima ostre zastopnike, kar bi lahko zopet privedlo do nove menjave sistema. Člani mladoturškega odbora so se izrekli za mirno rešitev kretskega vprašanja, medtem ko propagira paša Mahmud Šefket pod pritiskom vojaške stranke in fanatične množice za radikalno sredstvo, namreč z vojno močjo. Njegovi predlogi pa so se odbili, vsled česar je nastalo v vojaškem komiteju veliko nezadovoljstvo. Ako bo mladoturški odbor končal svoje delo v sedanji krizi z neuspehom, potem bo vojaška stranka upeljala diktaturo ter se bo obrnila na liberalce in nacionalce, katerim bi dala seveda veliko večjo avtonomijo.

MLADOČEŠKI POSLANCI BREZ DIJET.

Praga, 8. februarja. »Narodni Listy« poročajo, da so mladočeški poslanci sklenili na predlog poslanca Šuberta, da se odrečejo svojim deželnozborskim dijetam glede na slabe deželne finance v slučaju, da se tudi nadalje ne bo moglo doseči delavnosti češkega deželnega zbora.

ANEKSIJA BOSNE IN HERCEGOVINE TER ČEŠKO DRŽAVNO PRAVO.

Praga, 8. februarja. V včerajšnji seji deželnega zbora je stavil radikalni poslanec Sokol predlog, v katerem se pozivlja vlado, naj predloži deželnemu zboru vse akte, ki se tičejo aneksije Bosne in Hercegovine v smislu pragmatične sankcije.

KATOLIŠKO DELO V ITALIJI.

Pred dnevi se je vršilo v Florenci zborovanje vodstva italijanske »Azione Catolica.« Bilo je važno zborovanje. »Katoliška akcija« italijanska sestaja iz treh zvez: socialno-gospodarske, ljudske — po vzgledu nemških ljudskih društev, in zveze volilcev. Predsedniki teh treh zvez so se sešli v Florenci, da se posvetujejo, kako dvigniti katoliške organizacije v Italiji. Sklenilo se je, sklicati meseca marca v Neaplju shod katoliških poslancev in občinskih svetnikov, aprila pa prirediti v istem velik socialni tečaj in jeseni sklicati velik kongres vseh italijanskih katoliških organizacij v Turinu. Vse kaže, da se začenja za katoliško akcijo nova delavnost. Res da ne manjka v katoliškem taboru različnih mnenj, ki se pojavljajo v številnih polemikah po časopisju, ki zastopa razne struje. Ta

LISTEK.

Papiroslovje in krščanstvo.

(Predavanje v »Leonovi družbi«.)

Izreden in bogat je bil užitek, ki ga je včeraj, 7. t. m., nujal svojim poslušavcem v knjižnični dvorani »Katoliške Tiskarne« gospod profesor dr. K. Wessely. Predavatelj — v Avstriji prvi veščak na polju papiroslovstva — je občinstvu, ki se je tako mnogobrojno zbralo, da je postala obsežna dvorana malodane pretesna, pojasnil tako nastanek kakor razvoj papira, prav posebno pa, kako nam papiroslovje odkriva prazgodovino krščanstva in nas seznanja zlasti z življenjem tistih slojev, ki so se blagovestja najprej oprijeli. Omeniti nam je le še to, da je bil gospod profesor živahno aklamiran in da mu je slovenščina, katere se je nalašč naučil, da nas seznani s svojo stroko, tako gladko tekla, da bi ga bil najpreprostejši človek lahko razumel. Predvsem pa je predavatelj poskrbel za to, da je bilo njegovo predavanje kolikormogočebolj nazorno. Ne samo, da je način izdelovanja papira pojasnil na vzorcih in pokazal voliko fotografskih posnetkov papirov s transkripcijo in prestavo vred (znano pismo Hilariona ženi Alis n. pr. je prestavil poleg grškega teksta v slovenščino), pokazal je občinstvu celo predragoceno zbirko originalov egiptovskih papirov iz 1. stoletja po Kristusu in dalje. Na ta način je gospod predavatelj svoje poslušavce tako uvedel v svojo zanimivo vedo, da si nestrokovnjak več sploh želeti ne more.

Predavatelj je uvodoma omenil, kako so vsi viri, ki jih imamo glede antične dobe, le posredni, papiri pa so neposredne priče onih v vsakem oziru tako pomembnih časov. Zlasti pa nas papiri seznanajo z življenjem in mišljenjem onih slojev, na katere se je krščanstvo najpoprej obračalo, s kulturnimi in socialnimi razmerami nižjih plasti poganskega svetovladja. Nato je natančno opisal način, kako se je papirus v eraričnih tvornicah izdeloval, kako zvijal in pečatil in koliko vrst ga je. Papirov se je jako malo ohranilo, največ jih je iz dobe od Aleksandra Velikega do 7. stoletja po Kristusu. Omenja različne zbirke, kje in kdaj so se našle in kako se shranjajo. Zanimivi so portreti, ki so se na papirih nahajali. Vsebina papirov nam nuja globok vpogled v sestav poganske države; vidimo vse njene svetle in senčne strani in se zlasti čudimo vzorno organiziranemu upravnemu aparatu rimske države. Na papirih so zaznamovana ljudska štetja, razdelba prebivalstva po narodnostni in davčni moči in po pristojnosti, občinske seje, upravni odloki, agrarna poročila, zdravstvena spričevala, mrliški ogledi, poročila o vedenju duhovščine na nadduhovnika, odloki finančne oblasti, zadolžnice, blagajniška nakazila, oporoke, razporočna pisma, vabila na bankete itd., itd. Nato opisuje predavatelj na podlagi papirov kapitalistiški značaj antične družbe, ateizem v višjih slojih, njihovo nemoralnost in brutalni egoizem, ki je vse prevladoval; zlasti se peča z izpostavljanjem otrok in s tem, kako so jih špekulantje vzrejali za sužnje, kakor je kazala gospodarska konjunktura. Najbolj pa nas zanimljejo krščanski papiri, oziroma papiri, ki se na todobne kristjane nanašajo. Teh se je našlo 30; zbral jih je g. predavatelj sam in tudi objavil kot najstarejše spomenike krščanstva. Med temi papiri so najbolj zanimivi takozvani libelli — spričevala posebnih komisij, ki so za časa preganjanja kristjanov preiskovale, kdo pripada tej veri in kdo ne. Libelli so uradna potrdila, da je ta ali ona oseba bogovom darovala, torej ne zapade smrti. Predavatelj pokaže več posnetkov iz dobe cesarja Decija, 250 po Kristusu in razloži besedilo. Razun libellov so znameniti oni papiri, ki vsebujejo reke iz evangelijev, ker nam dokazujejo, kako verno se je v prakrščanskem občestvu ohranjala Gospodova beseda in izročilo. Papiri pa tudi v mnogočem uvajajo v razumevanje evangelijev samih; tako n. pr. zamoremo le na podlagi papirov, ki nam svedočijo o bankah in hranilnicah v Kristovem času, popolnoma umeti ono evangeljsko zgodbo o gospodarju, ki kara hlapca, ker ni talenta plodonosno naložil. Skratka: papiri so za doumevanje razvoja krščanske vere v antični družbi bistvene važnosti.

Živahno odobravanje in aplavz, ki je sledil predavanju, je bil prisrčen in spontanski izraz priznanja, ki ga je predavatelj za svoja jasna in temeljita izvajanja in za vnemo, s katero nam je podal rezultate svoje vede v našem jeziku, več kot zaslužil.

nesloga pa k sreči ni tako resna, da bi mogla škodovati napredku krščansko-socialnega gibanja. Tudi pojenjajo vedno ti prepiri, kadar je treba skupno nastopiti proti napadom nasprotnikov.

Dnevne novice.

+ **Jugoslovanski minister.** Ker se spričo rekonstrukcije kabineta veliko govori tudi o jugoslovanskem ministru, ne ve pa nič gotovega, smo se obrnili do kompetentnega vira, da dožemo kaj natančnega. Izvedeli smo, da je bil najresnejši kandidat za to mesto dr. Ivan Tavčar, da pa so v zadnjem trenotku najvišji krogi to misel opustili, ker se jih je od neke strani opomnilo, kako je dr. Tavčar pred mnogimi leti na nekem shodu v Postojni dejal, da kadar bo on šel na Dunaj, bo ministrom samo kvedre kazal. Da se izognejo tej neprijetni posledici, so merodajni faktorji kombinacijo z dr. Tavčarjem odstavili od dnevnega reda. Baje so dr. Tavčarju hodile na pot tudi neke častniške zadeve in to, da je postal v zadnjih letih prehud konservativec in je kot »tip starega Kranjca osivel v starih tradicijah«.

+ **Odlikovanje poslanca Kobija.** Deželni poslanec J. Kobi je včeraj obhajal svojo srebrno poroko v krogu svojih domačih in svojih prijateljev. Iznenadil ga je ob tej slovesni priliki presvetli knezoškof v njegovi domači hiši ter mu izročil papežev red »Pro ecclesia et Pontifice« v znak zaslug, ki si jih je pridobil na raznih poljih svojega delovanja. Mi iskreno čestitamo gospodu odlikovancu, ker se je pripel častni križ na prsi možu, ki tako odliko zasluži v polni meri kot izvrsten gospodar in neumoren delavec na socialnem polju.

+ **Malik nori!** Pomislite, ljudje božji, kaj se je strašnega zgodilo v kukavičjem šulverajnskem gnezdu v Št. Lenartu v Slov. Goricah. V to šolo vam hodi med drugimi devetletna hčerka šulferajnskega odbornika Živkota, ki je pa ta svoj lepozveneč slovenski priimek premenil v čudno spako: Schifko. In pomislite, kaj se je sedaj zgodilo v šoli Schifkotevi punici — ne, skoraj nas obleta zona, ko to pišemo, saj si takega hudodelstva in tako strašnih, svet pretresujočih posledic kar ne upamo izreči. Toda dolžnost je dolžnost — in še časnikarska povrhu — zato povemo to-le: Kaplan Peter Pavlič, ki ima čast na navedeni šoli poučevati krščanski nauk in dobi za to — čujte in strmite — po 6 kron za uro, ta katoliški duhovnik — to se pravi po Malikovo »windischer Hetzpfaffe« — je v šoli dosledno klical Julijo Schifko za — Živko! Človek bi mislil, da se bo nad takim hudodelstvom nemudoma odprla zemlja in požrla »črnega« zločinca. Toda to se ni zgodilo, zgodilo se je pa nekaj strašnejšega — prosim vas, pazite, da vas od strahu ne zadene kap: Schifkova Julija — tako poročajo vsenemški listi — se je tako razjezila, da je prišedša domu cepetala z nogami po tleh. Tako strašno je bilo užaljeno in razburkano revno otroško srce Schifkove Julike. O ta zlodejski zločinec, ta slovenski kaplan, ki je Schifkovi deklici rekel »Živko« in povzročil tak vihar v njenem nemškem srcu! Naj eden reče, kar če, ampak kaj tacega pošten oče ni mogel prenesti! In tudi ni. Šel je Schifko h kaplanu in mu take povedal med štirimi očmi, da ga je sodišče za to nagradilo s 50 kronami kazni. Sedaj se pa vse neha, sedaj je pa skočil na noge Malik! Menda so mu zavreli možgani, kajti napisal je take strahote o tem dogodku za vsenemške liste in tako grozi in se zaklinja nad oblastmi, da takoj živega oderejo — vindišarskega heckaplana namreč — da se človeku ježijo lasje. Ti nesrečni slovenski kaplan, ki nisi le kriv, da se je Schifkova Julika tako razjezila, da je cepetala z nogami in da je njen oče bil obsojen v 50 kron, ampak se je sedaj še Malik tako raztogotil, da je ob pamet. In v Feldhofu menda ni nobenega praznega mesta!

+ **Odstop zadrskega škofa.** Iz Rima se poroča, da so razna časniška tolmačenja o odstopu zadrskega škofa neresnična. Škof je odstopil samo iz zdravstvenih ozirov.

+ **Smrtna kosa.** Gorica, 7. februarja. Danes je v svojem stanovanju v Krminu nagloma umrl krminski župan in dež. poslanec italijanske katoliške ljudske stranke Jurij pl. Locatelli. Pokojni je bil odločen katoličan, priljubljen značaj in glavni steber katoliške stranke med Furlani. Njegova smrt pomeni hud udarec za italijansko katoliško stranko.

+ **Glavna skupščina »Matice Slovenske«** bo v ponedeljek, dne 21. marca 1910. Predloge, ki naj bi na tej skupščini prišli v razgovor, je po § 4., b) društvenih pravil vsaj 14 dni pred glavno skupščino prijaviti odboru. — Dr. Ilešič, predsednik.

— **Rešimo Št. Ilj!** Tako kliče »Naša Straža«, ki nadalje piše: **Dobila bi se sedaj lepa posestva v nakup, pa od Slovencev se nihče ne oglasi.** Südmarka ima načrt uničiti tudi naše slovenske delavce- viničarje. S tem, da naseljuje k nam družine, ki so bogato oblagodarjene z otroki, hoče sčasoma pomnožiti lastne delavce, naše pa potisniti proč. Glavni načrti naselniškega dela Südmarkinega so le-ti: 1. nakupiti kolikor mogoče veliko slovenske posesti; 2. tam naseliti trde Nemce iz Nemčije; 3. potisniti slovensko delavstvo v manjšino; 4. s protestantskimi naseljenci zmanjšati vpliv katoliške duhovščine in 5. odstraniti edino zapreko proste poti do Maribora: sedaj slovenski Št. Ilj spremeniti v nemško-protestantovskega! Da pa se to ne zgodi, obračamo se do vseh naših poklicanih faktorjev: ustanovi se naj poseben odbor, ki bi se naj takoj lotil resno in z vso eneržijo smotrenega dela, **da bi se tudi naši ljudje začeli naseljevati v Št. Ilj,** da bi, če ne zasebniki, pa vsaj denarni zavodi nakupovali posestva v Št. Ilju! Apeliramo torej z vso resnostjo na rodoljubje in požrtvovalnost naših bratov! Rešimo Št. Ilj! Vse Slovence opozarjamo na to, **da Nemci sedaj v svojih časopisih odkrito priznavajo, da je Št. Ilj res tista kljubovalna točka, ki je še edina na potu, da ne morejo dograditi svojega mostu od Spielfelda do Maribora. Naše uredništvo je radevolje pripravljeno dajati pojasnila glede nakupa posestev v Št. Ilju. Obračamo se zato na vso slovensko javnost, pa tudi na bate Čehe in Hrvate in na slovenske posojilnice.** Pomagajte, da preprečimo nemške načrte in da ostanemo svoji na svoji zemlji!

— **Državna podpora.** Poljedelsko ministrstvo je nakazalo c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani 5000 K za nagrade konjerejcem v tekočem letu.

— **Zlato poroko** sta obhajala v nedeljo, dne 6. februarja — natančno ob svoji petdesetletnici — zakonska Franc in Marija Ključevšek iz znane Gergoračeve hiše v Svibnem. Oba sta še prav čvrsta, posebno oče, ki lahko prime še za vsako leto na sinovem domu. Izmed petih živečih otrok so ju spremili v cerkev štirje sinovi, ki so vsi cesarja služili; najmlajši ga služi sedaj na Dunaju. Hčerka pa je uršulinka v Ljubljani in se je slavja mogla udeležiti samo v duhu. Vnukov pa dvanajst gledata pred sabo zlatoporočenca. Domači gospod župnik je v svojem nagovoru med drugim omenjal posebno, da je poleg božje dobrotljivosti ravno lepo ravnanje s stariši pogoj in temelj za dolgo in srečno življenje tako otrok kakor starišev samih.

— **Za Rosseggerjevo ustanovo** v prid nemškemu Schulvereinu so Nemci doslej nabral do srede meseca januarja 889 podpisov. Danes utegne le še 100 podpisov manjkati. Kaj pa naš obrambni slad? Darujte!

— **Zopet potres.** Iz Preske nam poročajo z dne 7. t. m.: Danes 7. februarja smo čutili v Preski potres ob 3. uri popolnoči. — Potres so 7. t. m. ob 7. uri zjutraj čutili tudi na Semerinku. Z nekaterih hiš je padla opeka.

— **Zopet nesreča s puško.** Včeraj je posestnikov sin Anton Žitnik iz Vinterjevca pri Šmartnem v litijskem okraju z nabasano puško meril skozi okno in jo potem z napetim petelinom postavil v sobi. Ne misleč nato, da je puška še nabasana in petelin napet, je pozneje hotel ponoviti isto — menda je hotel streljati vrabce — a ko prime za puško, se petelin sproži in ga je strel zadel v desno stran obraza ter poškoval tako hudo, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

— **Iz šolske službe.** Vsled bolehnosti sta na dopustu učitelj v Notranji Gorici Franc Kete in učiteljica pri Sv Petru pri Ljubljani Albertina Vajdič Prvega nadomešča suplentka Leopoldina Kunc, drugo pa učitej Ernest Radovič.

— **Razpisana učiteljska služba.** Na enorazrednici v Rakitni (okraj ljubljanska okolica) je razpisano učiteljsko in voditeljsko mesto v stalno nameščenje do 1. sušca t. l.

— **Izpraznjena srednješolska mesta.** Od 21. januarja do 3. februarja so bila razpisana za šolsko leto 1910/11 sledeča mesta: Ravnateljsko mesto: Nikolsburg (g., 12. II.), Ljubno na Štajerskem (g., 22. II.), Iglava (g., 22. II.). — Verouk: Nikolsburg (r., 28. II.), Dunaj VII. (g., 22. II.) — Klasična filologija: Ljubljana (I. g., L. G. sl., 28. II.) — Moderna filologija: Dunaj IV. (r., Fr. D., 20. III.), Ljubljana (r., Fr D. 10. III.) Prostejev (r., Fr. D., 15. III.), Dunaj (Fr. Josip. realg., Fr. L., 28. II.), Dunaj II. (2 r., E. fr. d., 28. II.) — Zgodov. zemljepisje: Dunaj VIII. (r., H. d., 25. II.) — Matem.-fiz. skupina: Dunaj XX. (r., M. Nl., 10. III.), Ljubljana (I. g., M. Nl., 28. II.) — Prirodopis: Dunaj VIII. (r., C. ng., 20. II.), Dunaj IX. (r., Ng. m. nl., 28. II.) — Telovadba: Dunaj IX. (r., T., 28. II.)

— **Za zavod sv. Stanislava** je daroval mesto venca po umrlem kanoniku Antonu Fettich-Frankheimu prečast. g. msgr. Anton Jaklič, vojni superior in častni kanonik v Gradcu, 30 K.

— **Umrl** je v Barkovljah posestnik in gostilničar g. Jurij Martelanc, star 55 let. — V Trstu je umrl gostilničar Ivan Pirh.

— **Poroke.** V soboto se je poročil g. dr. Vladimir Pertot, koncipist v finančnem ministrstvu na Dunaju, z gospico Marijo Mandičevo, hčerko zdravnika dr. Frana Mandiča. — Poročil se je v Celju g. I. Pfeifer z gdčno. E. Gradišnikovo, nadučiteljevo hčerko. — Poročil se je v Celju gimnazijski učitelj g. Vračko z gdčno. Piškovo iz Creta.

— **Nemški most do Adrije.** Centralna banka nemških hranilnic je v Trstu osnovala podružnico.

— **Železniška nesreča v Dalmaciji.** Na novi železnici v Novem gradu je skočil mešani vlak s tira. Štirje potniki in dva železniška uslužbenca so lahko, eden pa težko ranjen.

— **Iz zapora pobegnil v Logatcu** je pred nekaj dnevi samski ključarski pomočnik Oskar Scharm, rojen l. 1877 v Forstu. Ubegli je bil prijet radi vlačuganja in beračenja ter bi bil moral odgonskim potom nazaj v svojo domovino.

— **Dr. Jagičev naslednik.** Rednim profesorjem slovanske filologije na dunajskem vseučilišču je imenovan dosedanji izredni profesor dr. Milan pl. Rešetar.

— **Aretirana goljuf in ogoljufani.** Neki Ivan Ron, doma iz Planine pri Višnjigori, se je hotel izseliti v Ameriko. Dal se je pa pri tem speljati na led od nekega Frana Strus, 40letnega slikarja iz Gradca. Ta je znal spraviti iz Rona 100 kron, obljubivši mu, da mu preskrbi en listek s hrano vred do New Yorka. Listka pa mu Strus seveda ni preskrbel. Vsled ovadbe je bil Strus aretiran, a pod ključ so spravili tudi Rona, ker je hotel v Ameriko, čeprav je še podvržen novačenju. Istotako je bil aretiran sokrivec Strusov, neki Robert Haberle.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** dne 4. februarja 1910. Predsednik poroča, da so v smislu sklepa zadnje odborove seje razpisane častne nagrade za leposlovne spise. »Društvu zdravnikov na Kranjskem« se prepuste društveni prostori za seje. — Umetniški odsek je zboroval dne 5. julija, 25. oktobra in 6. decembra ter razpravljal: 1. o umetniški topografiji slovenskih dežel, 2. o izdaji umetniškega »Kola«, 3. o načrtu za nabiranje umetnin narodne obrazovalne umetnosti. Radi umetniške topografije je »Matica« stopila v zvezo z gosp. dr. Stegenškom v Mariboru, z »Društvom za krščansko umetnost« v Ljubljani in s »Centralno komisijo« (za čuvanje umetnin) na Dunaju; dasi si je »Matica« za »Umetniško topografijo« napravila že načrt, je vendar odstopila od tega svojega načrta, uverjena, da bo »Društvo za krščansko umetnost«, ki se že dolgo bavi s to mislijo, izvršilo svoj projekt in po vzorcu »Centralne komisije« izdalo »Umetniško topografijo«. V narodni obrazovalni umetnosti vidi »Matica« baš tako važno stran narodopisja, kakor v narodnih pesmih; zato je »Rudolfinu« v Ljubljani in »Zgodovinskemu društvu« v Mariboru dala probudo, načrtoma zbirati umetnine narodne obrazovalne umetnosti; ravnateljstvo »Rudolfina« se je odzvalo z jako laskavim dopisom. Načeloma se sklene, da »Matica« izda umetniško »Kolo«; ta sklep se izvrši, ter bodo denarna sredstva za tako drago podjetje na razpolago. Umetniki sami določijo, katere umetnine naj se reproducirajo v »Kolu«, vendar si »Matica« pridržuje pravico, odkloniti to ali ono sliko. V spomin stoletnice St. Vraza, prvega jugoslovanskega književnika, ki je živel le za umetnost in znanost, priredi »Matica« svečano »Akademijo«. — Odda se tiste Vošnjakove knjige »Ustava in uprava ilirskih dežel«. Za leto 1910 se izda »Letopis«. Priobči se spis o srbskem prosvetitelju Dos. Obradoviću, ki je umrl leta 1811. Mencingerjevim »Zbranim spisom« bo urednik dr. Tominšek, izdaji starejših pesnikov pa dr. Ilešič. Pri izdajanju slovanskih slovnic za Slovence je najvažnejša stvar metoda. V novo ustanovljeni »Znanstveni odsek« se izvolijo dr Gruden, dr. Ilešič, dr. Mohorič, g. Turk in dr. Šlebinger; posvetovati se mu bo poleg drugega v kratkem o »Jugoslovanski enciklopediji« (o enciklopediji jugoslovanskega sveta), ki jo snuje »Jugoslavenska Akademija znanosti i umjetnosti v Zagrebu. S tehniškim slovarjem bo spojiti poštno-brzojavno terminologijo, ki smo jo prejeli, in zdravniško terminologijo. — Dohodkov je imela »Matica« v letu 1909 22.076 K 50 vin., stroškov pa 23.456 K 74 vin., deficit se je zmanjšal. — Knjige za leto 1909 je že dobiti.

— **Zbornica inženerjev južne Avstrije.** V zadevi zadružništva državnih pooblaščenih inženirjev v Avstriji vršilo se je dne 17. listopada pr. l. v ministrstvu za javna dela posvetovanje in principielno sklenilo, po deželah oziroma skupinah istih osnovati inženirske komore, enako obstoječim odvetniškim in notarskim komoram. Za kronovine Kranjsko, Goriško, Trst, Istro in Dalmacijo osnuje se »Južna avstrijska komora«, katera se je provizorno že lansko leto poleg drugih avstrijskih komor zasnovala in ki sedaj posluje v Trstu, via S. Lazzaro 17, in ki vabi obenem vse vladno pooblaščene tehnike, inženirje, arhitekte in zemljemerce k pristopu z naročilom, da je za vstopnino 10 K in letnino 20 K poslati društvenemu tajniku g. dr. G. Maglichu v Trst pod zgoraj navedenim naslovom.

Stajerske novice.

š **Nemški »Volksrat«** se razburja radi slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. To kaže, da so slovenski poslanci v štajerskem deželnem zboru proti nemškim nasilstvom ubrali pravo pot!

š **Slovensko kat. akad. tehn. društvo »Zarja«** priredi v petek dne 11. t. m. ob pol 8. uri zvečer svoj V. redni občni zbor v zimskem tečaju 1909/10 v v lokalu »Pri zeleni Štajerski« s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in zapisnika bratskega društva »Danice«; poročilo odbornikov; volitev revizorjev; sprejem novih članov; slučajnosti.

š **Vrazova slavnost.** Od Sv. Miklavža pri Ormožu se nam piše: Meseca decembra konstituirani pripravljalni odbor je imel dne 3. t. m. svojo prvo sejo. Sklenilo se je sledeče: 1. število odbornikov se pomnoži in se njih imena objavijo, ko se izve za mnenje nanovo predlaganih gospodov; začasno se je v zadevi slavnosti obrniti do g. Franca Vraza, župana v Cerovcu, ali do g. kaplana Stuheca pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža; 2. odbor stopi v zvezo z »Zgodovinskim društvom« v Mariboru; 3. slavnost se vrši enkrat v avgustu, dan se definitivno določi pozneje; vsa dosedanja časniška poročila o slavnosti dne 30. junija so brez podlage in neumestna; 4. odločno se ugovarja poskusom od neke strani, deliti slavnost v okraju tako, da bi ena bila v Ormožu, ena pa »za ljudstvo« na Vrazovem domu; v okraju je slavnost umestna edinole na Vrazovem domu in bo pripravljalni odbor storil vse, da se bo vršila sijajno; 5. vsakršna politika je pri slavnosti izključena; 6. v pokritje stroškov se sklene med rodoljubi in čestilci Vrazovimi nabirati dobrohotne prispevke.

š **Duhovniške spremembe.** Č. g. Jožef Sinko, knezoškof. duh. svetnik in župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, je imenovan soprovizorjem župnije Polenšak, g. Janez Čemažar, kaplan na Teharjih, pa provizorjem istotam. Prestavljen je g. Alojzij Segaj, kaplan v Laporju, k Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Zopet so nastavljeni: č. g. Ferdinand Ciuha v Laporju in F. Lovrenko k Veliki Nedelji.

š **V začasni pokoj** je stopil radi bolezni g. Jakob Košak, kaplan pri Veliki Nedelji, rodom Ljubljančan. Priporočamo ga v molitev, da bi skoro ozdravel.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Danes ob pol 8. uri zvečer predava v S. K. S. Z. g. iur. A. Ogrizek.

lj **Moški zbor »Ljubljane«** bodi s tem nujno opozorjen, da se polnoštevilno udeleži jutri, v sredo, pevske vaje. Čas hiti! — Pevovodja.

lj **Predpustna veselica Katol. društva rokodelskih pomočnikov.** Pravijo, da je težko vsem ustreči. Še večja umetnost bo pač, vsem veselje napraviti. In vendar je Katol. društvo rokodelskih pomočnikov sestavilo za predpustno veselico pretekle nedelje tak program in ga tako spretno izvršilo, da je popolnoma zadovoljilo vse goste. Prijatelji lepega umetnega petja smo se radovali občudujoč čilost vrlega pevskega zbora, ki nas je pod strokovnjaškim vodstvom g. P. Gorjupa razveselil z dovršenim predavanjem Iv. pl. Zajčeve sladbe »Črnogorka«, J. Aljaževe »Za dom« in V. Novakove »Gorski

kraj«. Prekrasno sta poživljaja zbore gg. solista: L. Bajde s svojim polnodonečim tenorjem in g. Iv. Erman kot dober baritonist. — Velik učinek je napravil govornik večera, vlč. g. prof. dr. J. Jerše. Kakor imenitni govorniki vseh narodov je dal svojemu govoru nadvse prikupno obliko, da je potem med najveselejšim razpoloženjem vseh navzočih in ob napetem prisluškovanju razvijal važne socialne nauke. — Posebno privlačno moč imajo šaljivi prizori, kupleti, dueti in terceti, kakor so večkrat na sporedu pri prireditvah Katol. društva rokodelskih pomočnikov. Po uspehu, ki ga je imel ta del sporeda, bo privlačnost še večja. Prepričani smo, da bo sleherni njih gostov zopet prišel v »Rokodelski dom«, ko bodo na sporedu »Kamniški knajpovci«, kakor so jih izborno igrali in peli gg. J. Ložar, L. Bajde in Fr. Možè, ali »Kmet in avtomat«, komični prizor s petjem, ki ga je nedosežno dobro proizvajal g. R. Vrančič, ali kupleti, v katerih je nedosegljiv mojster g. J. Ložar. — Zadnja točka bogatega sporeda je bila igra »Lumpacij Vagabund«. Ko so 10. novembra leta 1835 v Ljubljani v deželnem gledališču prvikrat igrali to igro, so krojaški pomočniki demonstrirali zoper uprizoritev in so ponovitev hoteli preprečiti (Carniola, 1909, stran 151), češ, da igra ne govori dovolj spoštljivo o njih stanu. Razmere so se izpremenile. Sedaj nam rokodelski pomočniki sami uprizarjajo igro, ker razumejo, kaj je šala, obenem pa tudi vedo, da je jedro igre: Sreče ne dá denar, ampak pridno delo in redno življenje. Kaj naj rečemo o včerajšnjem igranju? V največjo pohvalo moramo pač povdarjati, da pri mnogih prizorih nismo vedeli, ali se igra že spisana igra, ali pa se vse vrši neposredno pred nami sedaj v Ljubljani. Tako neprisiljeno je šla igra preko odra. Najtežje delo, ki so ga pa tudi najizbornejše izvršili, so imeli čevljarski, krojaški in mizarski pomočnik (gg. R. Vrančič, Iv. Peterlin in Avg. Jeločnik). Gg. Vrančiča in Peterlina bi bilo odveč hvaliti, pa tudi g. Jeločnik se jima je v vsakem oziru prav srečno pridružil. K celotnemu dobremu uspehu so zelo pripomogli mojster (g. Iv. Kogovšek), gostilničar (Ant. Završnik), Leopardino (g. Iv. Eržen), mesar (g. B. Novak) in slikar (g. Fr. Možè). Ostale vloge, ki so jih imeli gg. Ant. Koleša, L. Zupan, Iv. Šimenc, A. Havliček in drugi igralci, so bile dobro porazdeljene in zadovoljivo izvršene. Igra je popolnoma uspela. — Katol. društvo rokodelskih pomočnikov sme včerajšnjo prireditev šteti med veselice, ki so mu pridobile novih simpatij v obilnem številu navzočega občinstva.

lj **Katehetski sestanek.** Včerajšno notico o katehetskem sestanku se v toliko izpremeni, da sestanka ne bo 9. t. m., ampak v četrtek 10. t. m. ob pol 5. uri, ker je v sredo g. referent zadržan vsled pogreba v Ribnici.

lj **Tujski promet v Ljubljani meseca prosinca.** V zadnjem mesecu je prišlo v Ljubljano 4242 tujcev, torej 612 več nego meseca decembra in 363 več kakor lani meseca januarja. Nastanilo pa se je v hotelu »Union« 1027, »Slon« 393, »Lloyd« 404, »Cesar avstrijski« 218, »Južni kolodvor« 166, »Ilirija« 145, »Štrukelj« 114, »Tivoli« 108, »Malič« 105, »Bavarski dvor« 54 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1210 tujcev.

lj **Ljubljanska podružnica »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov«** se ustanovi v nedeljo, 13. t. m., ob pol 5. uri popoldne. Ustanovni zbor bode v restavraciji »hotel Ilirija«, Kolodvorska ulica št. 22. Kakor se nam poroča, pridejo na ustanovni zbor v Ljubljano — kot odposlanci — tudi češki tovariši iz Prage in Dunaja. Slovansko železniško uradništvo — državne in južne železnice — se že sedaj opozarja na to važno ustanovno zborovanje; naj ne bode v nedeljo odsoten noben tovariš, ako ne bo službeno zadržan, zlasti proga naj bode častno zastopana.

lj **Umrla** je na Emonski cesti št. 2 gospa Ana Novak, uradnikova soproga, v starosti 95 let. Bila je ena najstarejših oseb trnovske župnije. Večni mir njeni duši!

lj **Med spanjem okraden.** Ko je pred nekaj dnevi zaspal v neki gostilni hlapec Josip Snoj, mu je bila iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imel 36 K denarja. Tatvine je sumljiv nek gost, ki je pri njemu sedel in videl, da ima denar.

lj **Grof Albert Lichtenberg,** ki je te dni umrl, je bil neoženjen in je umrl pri svoji sestri v Dalmatinovi ulici in ne pri hčeri, kakor je bilo pomotoma poročano.

lj **Še lisica ima svoje »špase«.** Ko se je predvčerajšnjem po mestu vse vrtilo, se tudi pri neki stranki mlada lisica ni hotela dolgočasiti, marveč je ponoči šla nekoliko »pokrokat«, a ni imela sreče. Ko jo je srečal klepar Franc Andlovec, kateremu se je ta nenavadni ponočnjak tako zasmilil, da ga je povabil s seboj na dom, na Tržaško cesto št. 35, kjer je pravemu lastniku na razpolago.

Koroške novice.

k **Proračun Koroške,** predložen deželnemu zboru, izkazuje 846.030 K primanjkljaja. Za prosvetne namene izda Koroška 2,934.257 K.

k **Novi najemnik v »Narodnem domu« v Velikovcu** je nastopil dne 1. t. m. Ime mu je Peter Cingler. Že sedaj se vidi, da je izvrsten gostilničar in mesar, njegova soproga pa izborna kuharica. Zato priporočamo našo narodno gostilno vsem, zlasti oddaljenim Slovencem, ki prihajajo v Velikovec, da se držijo gesla »Svoji k svojim«! Posebno še naj velja ta priporočba, ker sta oba najemnik in soproga, koja je pred kratkim kanonik Jožef Dobrovc v Celovcu poročal v slovenskem jeziku, poleg svojih gostilničarskih zmožnosti tudi narodnjaka. Zato želimo mladi zakonski dvojici v našem »Narodnem domu« najlepšo bodočnost!

Razne stvari.

Izobrazba kmečkega ženstva na Bavarskem. V Nemčiji se zadnjo dobo zelo veliko stori za povzdigo kmečkega stanu; za ženstvo so posebno važni takozvani potovalni tečaji. Taki tečaji trajajo po deset do dvanajst tednov in imajo v načrtu pouk o gospodinjstvu, kuhanju, mlekarstvu itd. Letošnjo zimo se vrše ti tečaji zlasti po Bavarskem s pomočjo ministrstva in krščanskega kmečkega društva, ki je dalo v ta namen 5000 mark. Vsega skup se priredi dvajset tečajev. Seveda se v desetih do dvanajstih tednih ne da v glavo vliti redoljubja, snažnosti in varčnosti, a nekaj nedvoumno ostane, in za one, ki so dobre volje, je tako tečaj lahko odločilnega pomena za vse življenje.

Velikanski jez mislijo graditi nekateri newyorški in bostonski milijonarji čez reko Missisipi, da pridobe na ta način čim največ vodne moči. Stroški jezu so proračunjeni na 75 milijonov kron. Takoj v začetku bo delalo pri zgradbi okoli 1000 delavcev.

Učitelj — brezverec. Nadučitelj Pelikan je bil svoječasno po disciplinarnem potu suspendiran, ker se je proglasil za brezverca. Pred kratkim je bil pozvan k okrajnemu glavarstvu v Brandys nad Labo, v čegar okolišu biva, kjer se mu je reklo, da dobi zopet nadučiteljsko mesto, ako pristopi k kakemu v Avstriji priznanemu verstvu, v nasprotnem slučaju se ga pa vpokoji z neznatno pokojnino. Pelikan je izjavil nato župniku v Brandysu svoj pristop h katoliški veri, vsled česar bo zopet nastavljen.

Spomenik Bleriotu. Angleški zrakoplovni klub je postavil spomenik Bleriotu na mestu, kjer se je spustil z letalnim strojem na tla, ko je poletel čez Canal la Manche.

Rusko gospodarstvo. V času rusko-japonske vojne se je pokazala slabost marsikaterih ruskih vojaških dostojanstvenikov, spravljati državne denarje v lastni žep. To je prisililo rusko vlado, da je začela kontrolirati vojno upravo. Kot posebno strog nadzorstveni organ se je izkazal sekcijski šef Garin. Zaradi poneverjenja državnih denarjev je bilo doslej odpuščenih iz službe 61 najvišjih intendančnih uradnikov. Mnogo pa jih bodo še odpustili.

— **Tretje operno gledališče** nameravajo zgraditi na Dunaju. V gledališču bo prostora za 2200 oseb in bo nosilo ime »Franc Jožefova opera«. Temeljni kamen polože že 18. avgusta.

Dunaj se ženi. Preteklo pustno nedeljo se je izvršilo v 76 dunajskih župnih cerkvah nad tisoč porok; poleg tega pa 230 srebrnih in zlatih porok. V marsikaterih cerkvah je bilo 20 do 30 porok naenkrat, ker drugače bi se ne mogle izvršiti pravočasno.

Kritik poneveril 30.000 mark. Znani angleški kritik Carow-Martin je kot tajnik zveze angleških umetnikov poneveril iz društvene blagajne 30.000 mark. Namesto da bi prejemke zapisoval, jih je spravljal v svoj žep. Pisatelja so aretovali.

Arhitekt — požigalec. Iz Pariza poročajo: Tukajšnega arhitekta Duvelle, ki je posestnik nekega gradu v Hulotu, so na povelje preiskovalnega sodnika v Epernay aretovali preteklo soboto. 13. januarja je namreč pogorel njegov grad, v katerem je dva dneva prej bival kratek čas. Skoro brezdvomno je, da je Duvelle sam zažgal grad, da bi dobil visoko zavarovalnino.

Osemkratni umor. — 5000 mark nagrade. Poroča se, da so vse vesti, da so zasledili morilca družine Kmeta Wasielewskega v Boguslavicah, neresnične. Poročalo se je, da je ruski dezerter Malek, ki je odpotoval z neko Ano Lukowicz iz Lieprawa na Prusko, identičen z morilcem, kar pa ni res. Za morilcem se še vedno vrše poizvedovanja in je na njega še vedno razpisanih pet tisoč mark nagrade.

Dvojni samoumor na otroškem plesu. V Peterburgu se je pred nekoliko dnevi vršil pri grofici Tiskievič otroški ples, ki se je pa žalostno končal. K plesu so bili povabljeni otroci najodličnejših aristokratskih obitelji. Ko so mladi pari najlepše plesali, potegnil je 15letni knez Peter Barjatinski revolver iz žepa in se ustrelil v glavo. Bil je na mestu mrtev. Ko je videla 14-letna baronica Ana Pahlen truplo kneza Barjatinskega, je izvlekla iz žepa strup in ga povžila. Čez nekoliko trenotkov je bila tudi sama mrtva. Kaj je vzrok dvojnemu samoumoru, se doslej še ne ve.

Nemška umetnost. Nedavno je dunajska ljudska opera uprizorila »Židinjo«. Eleazarja je pel Čeh Procházka, Leopolda Čeh Náchod, kardinala Hrvat Zec, glavno vlogo je pela židinja Venger, Eudoksijo židinja Jovelli. Opero je dirigiral Poljak Zemljinski. Koliko Nenemcev je sedelo v orkestru in koliko jih je bilo v baletu, ni znano.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZASEDANJE ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA ODGODENO.

Praga, 8. februarja. Današnja seja češkega deželnega zbora je trajala samo do 11. ure 5 minut dopoldne. Nemci so nadaljevali obstrukcijo.

Praga, 8. februarja. Zasedanje češkega deželnega zbora je odgodeno.

Praga, 8. februarja. Odgodenje češkega dež. zbora se je sklenilo po telefoničnem razgovoru cesarskega namestnika z ministrskim predsednikom. Takoj po odgodenju so se zbrale češke stranke, ki so sklenile protest, v katerem napravljajo odgovorne za delozmožnost dež. zbora Nemce.

Dunaj, 8. februarja. O Veliki noči se bodo vršila nova pogajanja za delozmožnost češkega deželnega zbora.

JUSTIČNI MINISTER PRI CESARJU.

Dunaj, 8. februarja. Cesar je danes sprejel justičnega ministra Hochenburga v daljši posebni avdijenci. Baje je avdijenca v zvezi s sodnijskimi imenovanji.

OGRSKE BURKE.

Dunaj, 8. februarja. Grof Khuen-Hedervary je bil danes zopet pri cesarju v avdijenci. Avdijenca ni položaja nič izpremenila. Z ozirom na dogodke zadnjega časa je Khuen podal vladarju demisijo, ki pa ni bila sprejeta. Khuen izjavlja, da bo sedaj takoj šel na delo da ustanovi novo stranko in da se bo temu delu prihodnji čas popolnoma posvetil.

Dunaj, 8. februarja. Khuen je danes cesarju v avdijenci ponudil demisijo, ker ga Andrassy in Tisza baje nočeta podpirati. Cesar demisije ni sprejel, pravijo pa, da bo Khuen po novih volitvah gotovo moral odstopiti, da torej on volivne reforme ne bo izvedel. Edino, kar je storil, je torej, da je mažarone zopet spravil na Hrvaškem na vrh.

RAUCH IN TOMAŠIĆ.

Dunaj, 8. februarja. Uradna »Wiener Zeitung« priobčuje danes sprejetje Rauchove demisije in imenovanje Tomašića za hrvaškega bana. Tomašić, ki je bil danes od cesarja zaprisežen, je imenovan tudi za cesarjevega tajnega svetnika.

SAMOUMOR VISOKEGA ČASTNIKA.

Gradec, 8. februarja. Na graškem Gradu si je danes pognal krogljo iz revolverja v glavo fml. Salis-Samaden, ki je živel v pokoju od leta 1903. Vzrok samoumora ni znan.

PUSTNE ŠEME ZABODLE ČLOVEKA.

Trst, 8. februarja. Pustne šeme so zabodle včeraj v Trstu nekega Antona Černeca, mesarja. Rana ni huda.

SMRT VSLED ALKOHOLA.

Trst, 8. februarja. Umrl je v bližini Trsta neki Peter Samec, 18 let star hlapec, ker se je prehudo napil alkohola in ponoči obležal na potu, kjer ga je mraz izdelal.

PRUSKI PRINC AVSTRIJSKI MAJOR.

Dunaj, 8. februarja. Cesar je imenoval pruskega princa Eitela za avstrijskega majorja.

KRETSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 8. februarja. Angleški in francoski poslanik sta izročila turškemu velikemu vezirju izjavo, v kateri mu sporočata, da velevlasti Krečanom ne bodo dopustile, da odpošljejo odposlance na grško narodno skupščino in da bodo to eventualno s silo preprečile. Pri definitivni ureditvi kreškega vprašanja se bodo velevlasti ozirale na turške pravice.

OPERIRANI KRALJ.

Stockholm, 8. februarja. Kralj Gustav je obolel na vnetju slepega črevesa. Danes je bil kralj operiran. Operacija se je posrečila.

V PARIZU SE BOJE NOVE POVODNJI.

Pariz, 8. februarja. Vsled neprestanega deževja so zopet narastle reke. Seina je zopet narastla za 70 cm.

BJÖRNSON BO UMRL.

Pariz, 8. februarja. Björnson ne pozna nikogar več. Smrt je neizogibna.

Popravek. V sobotoni številki z dne 5. t. m. se je v oglasu »Prvo ljubljansko društvo za straženje in zaklepanje« vrinila pomota in se ima pravilno glasiti »ker delujejo taka društva« in ne, »ker deluje to društvo«.

» **Pastirski list«** prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega je izšel v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena 20 vinarjev.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 8. februarja.

Pšenica za april 1910	14·00
Pšenica za maj 1910	13·68
Pšenica za okt. 1910	11·78
Rž za april 1910	9·47
Oves za april 1910	7·46
Koruza za maj 1910	6·62

Efektiv: mlačno.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 *m*, sred. zračni tlak 736·0 *mm*.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v *mm*	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v *mm*
7	9. zveč.	730·8	0·7	brezvetr.	jasno	
8	7. zjutr.	727·1	—2·3	„	megla	0·0
	2. pop	726·0	3·1	sl. svzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temp. 1·7°, norm. —1·0°.

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za **kadilce.**

Glavna zaloga:

Lekarna Ub. pl. Trnkoczy v Ljubljani

3427 Cena K 2·—. 52—1

Dobro izurjen in marljiv

slaščičar

se **išče za takoj na morsko kopališče.** Naslov pove uprava.

336 3—1

Ed. Hölzla založba na Dunaju IV./2, Wiedenstasse 5.

V moji založbi je ravnokar izšel

Stenski zemljevid vojvodinje Kranske

z deli obmejnih pokrajin risan in izvršen

v Ed. Hölzlovem zemljepisnem zavodu na Dunaju

priredil **profesor Fr. Orožen.** 335 1—1

Merilo 1 : 130.000.

Velikost zemljevida 142 cm visoka, 180 cm široka.

Cena na platnu napet v mapi K 40·—. Cena na platnu napet s palicama K 42·—.

Ta najnovejši slovenski stenski zemljevid vojvodine Kranjske ni samo za šolski pouk namenjen, ampak je tudi posebno pripraven za urade, pisarne in planinska društva po bogatem imeniku, popolnem železniškem omrežju, višinskih podatkih itd.

Naročila sprejema vsaka knjigarna in tudi Hölzlova založna knjigarna.

ZOPET ŠTIRI VELIKE NESREČE.

Zdraviliščne priprave ameriške vojske uničene.

New-York, 8. februarja. Tri četrtine vse zdraviliščne zaloge za vojsko Združenih držav je pogorelo preteklo soboto. Ogenj je uničil sedemnadstropno hišo, v kateri so bila skladišča. Major Wolfe, ki je poveljeval straži skladišča, se je mogel šele v zadnjem trenotku rešiti s 30 vojaki. Ognjegasci so morali s pomočjo lestvic reševati celo iz četrtega nadstropja častnike, ki so stanovali v poslopju. Obleke rešenih častnikov so bile popolnoma izgorele. V kleti, kjer so bile zaloge petroleja bencina in drugih lahko gorljivih snovi, so napeljali vodo, da so preprečili še večjo katastrofo. Kako je požar nastal, se ne vé. Škoda se ceni na več kot milijon dolarjev.

Rudniška nesreča v Pennsylvaniji.

New-York, 8. februarja. K rudniški nesreči v Indiani se poroča, da je v rudniku premogovne in železniške družbe Jefferson & Charfield nastala v nekem rovu eksplozija, pri kateri je izgubilo 20 rudarjev življenje, ki so še pokopani pod razvalinami. Neko drugo poročilo pa trdi, da je izgubilo celo 50 rudarjev življenje.

Zopet železniška nesreča v Ameriki.

New-York, 8. februarja. Pri Jacksow Wiel v državi Floridi sta zadela dva železniška vlaka skupaj. Mnogo ljudi se je ponesrečilo. Podrobnejših vesti še ni.

Nesreča na avtomobilu. — Sedem oseb ubilo.

New-York, 8. februarja. Iz Phönixa (Anzona) še poroča, da se je peljalo mimo nekega kamenoloma sedem oseb z avtomobilom. V istem trenotku se je razletel v kamenolomu dinamitni naboj in skalovje je ubilo vseh sedem oseb. Avtomobil je bil popolnoma razbit. Vozači so bili prej opozorjeni na nevarnost.

HOFRICHTERJEVA AFERA.

»Arbeiterzeitung« poroča, da se je preiskava obrnila na dobro Hofrichterju. Že pred 14 dnevi je poročal odvetnik dr. Pressburger časnikom o neki dami, ki je videla Hofrichterja 14. novembra na zahodnem kolodvorskem trgu. Dr. Pressburger je bil opozorjen na damo po anonimnem pismu in je o tem poročal avditorju Kunzu, ki jo je povabil v petek k zaslišanju. Po njeni izpovedbi je nemogoče, da bi Hofrichter vrgel strupena pisma v poštni nabiralnik, kot se je mislilo. Omenjeni list pravi, da je s to pričo popolnoma dokazano, da Hofrichter ni oddal pisma. Če je imel kaj opraviti z zastrupljenjem, je moral imeti pomočnika, ki bi oddal pisma namesto njega. Ker pa o tem ni bilo nikdar govora in se je policijska preiskava vršila vedno v smeri, da je Hofrichter pisma sam oddal, je popolnoma mogoče, da je Hofrichter nedolžen.

KOMET 1910a.

Velika redkost je v naših časih, da se odkrije komet s popolnoma prostim očesom, ko lahko rečemo, da je celo nebo prestraženo po številnih observatorijih, ki so doslej še vsak komet odkrili z daljnogledi, predno se je videl s prostim očesom. Komet 1910a so odkrili najprej na observatoriju v Johannesburgu v Južni Afriki zjutraj ob 7. uri 50 minut po srednjem grenviškem času, in sicer s prostim očesom; dolgost repa se je cenila na eno geografsko stopinjo. Prva opazovalca novega kometa sta pač astronoma Worssel in Innes v johannesburškem observatoriju, kljub da so komet opazili še isti dan ob 2. uri popoldne v državi Oranje. Innesu se je posrečilo celo 17. januarja opoldne, torej pri popolnem solnčnem svitu, opazovati novi komet. Potem so ga opazili na Dunaju in v Alžiru 18. januarja ob 12. uri 30 minut popoldne in pozneje v ostalih observatorijih, 26. januarja je bil komet oddaljen od solnca že 70·58 in 1. februarja že 88·39 milijonov kilometrov. Istočasno pa se tudi vedno bolj oddaljuje od zemlje; 28. januarja je bil že 182 in 1. februarja 203 milijone kilometrov oddaljen, in 13. februarja se bo oddaljil od zemlje že za 257 milijonov kilometrov. Od 1. februarja se pomika komet v ozvezdju »Pegaza« severnovzhodno naprej. Videti ga bo mogoče s prostim očesom eden ali še dva tedna.

PONEVERJENJA V RUSKI VOJNI UPRAVI.

Iz Peterburga poročajo: Vedno večja poneverjenja se odkrivajo v ruski vojni upravi. Pri različnih vojnih založnikih so se vršile hišne preiskave, kakor tudi pri uradnikih topničarske uprave. Našli so zelo mnogo obtežilne snovi, na kar so se izvršila mnoga aretovanja. Hišne preiskave se nadaljujejo.

KRVAVI SPOPADI S POLICIJO.

Vratislava, 8. februarja. Pri nedeljskih demonstracijah proti volivni predlogi so hoteli policaji na konjih razgnati množico, kar pa se ni posrečilo. Ko se množica ni umaknila, so začeli policaji biti z golimi sabljami po občinstvu. Mnogo oseb je bilo težko ranjenih, celo taki, ki so popolnoma po naključju zašli med demonstrante. Policija je zaprla 21 oseb.

Znanost in umetnost.

Antikvarijat **»Katoliške Bukvarne«** v Ljubljani ima na razpolago popolnoma ohranjene nerabljene izvode sledečih del:

Wetzer und Weltes, Kirchenlexikon. II. Auflage. 12 zvezkov in »Register«, orig. vezano 1882 do 1903, mesto 200 K 16 vin., samo 130 K.

Herder's Konversationslexikon. 8 zvezkov, mesto 120 K, samo 98 K.

Oesterreichisch - ungarische Monarchie in Wort und Bild. 24 zvezkov, 1886 do 1902 (popolno) mesto 476 K 40 v, samo 130 K.

Valvasor, Ehre des Herzogthums Krain. II., III. in IV. zvezek, samo 12 K.

Duhovni pastir. Letnik 1894, 1904, 1905 in 1906, mesto po 8 K, samo po 3 K.

Ljudska knjižnica. Zvezek I. do V. mesto 4 K 40 vin., samo 2 K.

Breviarium Romanum. 15½ × 9½ centimetrov. 1907. (Tournay.) 4 fino vezani zvezki z zlato obrezo in privezanim proprijem lavantinskim, mesto 40 K 20 vin., samo 28 K. Čisto nov izvod v zelo priročni obliki in z razločnim tiskom.

Breviarium Romanum. 18 × 10½ cm. 1907. (Tournay.) 4 v najfin. šagrin vezani zvezki z zlato obrezo in privezanim proprijem lavantinskim, mesto 59 K 80 vin., samo 39 K 80 vin. Nov nerabljen izvod v priročni obliki in z velikim tiskom.

Po prestanih ošpicah

je SCOTT-ova emulzija najzanesljivejše sredstvo, da se izognemo resnim boleznim. Kdor prvič poskusi **Scott-ovo emulzijo,** se začudi, kako naglo more obnoviti izgubljene moči. Dober sloves, ki ga povsod vživa

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

Scott-ova emulzija

temelji poglavitno na čistoti in izbornosti vseh njenih snovi.

Celo na najbolj občutljiv želodec in še tako oslabel organizem najugodneje vpliva 2615

Scott-ova emulzija.

Le **Scott-ova emulzija** je prava in neprekosna vzor-emulzija.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Gostilna 292 3—1

z vrtom in kegljiščem se da v najem. Poizve se pri upravništvo lista.

277 Podpisani **prodam** dobro obiskano 2—1

Posteljno vlago

odstrani **zajamčeno** takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata naznaniti. Knjižico pošlje zastonj: **Zavod „Sanitas"** Velburg P 347 Bavarsko. 284 31

Službo išče

kuharica

najraje v priprosto, pošteno in dobro **gostilno.** Naslov se izve pri upravi „Slovenca". 303 3—1

Kuharica 309 3—1

želi službe v kako župnišče. Nje naslov pove uprava „Slovenca".

Stanovanje

v II. nadstropju obstoječe iz 5 sob in drugih pritiklin se odda maja meseca mirni stranki. Vpraša se **Zidovska ulica št. 1 I. nadstr.** 331 3—1

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva" v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.

Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig

za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Pozor, kmetje in fantje! v moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za **rast brk in las** proti izpadanju las in za **odstranitev prhlja** (luskin) **na glavi,** to je **Kapilor št. 1.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči le od mene. Naslov

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu

st. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 3190 a

Zeleznato vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvorni založnik, papežev dvorni založnik, vsebuje **za slabokrvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke,** lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična steklenica K 2·—. Poštni zavoj (3 steklenice) franko zavoj in poštnina, stane K 6·60. Naročila po povzetju. 3281

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 4 sob s kopalnico in vsemi drugimi pritiklinami, ležeče na solnčni srtani, s krasnim razgledom, da se z majnikovim terminom v najem. Tudi se dajo **lepi lokali,** primerni za trgovine ali pisarne takoj v najem. Naslov pove upravništvo tega lista. 298 1

Ura z verižico za samo kron 2·—.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezijska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno, 36 ur idočo preclzijsko-anker-uro z lepo verižico **za samo K 2·—,** ter 3letnim pismenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena **K 5·50,** 5 kosov **K 9·—.** Pošilja proti povzetju

prus.-šlezijska izvozna tvrdka

A. GELB, Krakov 340.

2561 **Za neugajajoče denar nazaj.** 1—1

Ako kašljate

ali težko sopete (astma) poskusite

slavonski želiščni sok

iz orlove lekarne v Pakracu.

Z izbornim učinkom istega boste gotovo zadovoljni. Tudi otroci ga vzamejo radi, ker ima prijeten okus. **Ako bolehate na želodčnih boleznih** ali na boleznih na črevih, potem zahtevajte v lekarnah znamenito znane **pakraške želodčne kapljice** in iznebili se boste kmalu bolezni.

Cena: 1 steklenica slavon. želiščnega soka K 1·20.
1 „ pakraških želodčnih kapljic K 1·60.

Kdor si teh ne more nabaviti v svojem stanovališču, naj isto naroči iz centrale 3289

Lekarna „pri zlatem orlu" v Pakracu (Hrvatsko.)

Po pošti se ne pošilja izpod 2 steklenic.

Trganje revmatiške bolezni Zoltán-mazilo ?

15 Kali-Liniment. 20—1

Je tako priznano dobro vribalno sredstvo se dobi v vsaki večji lekarni, stekl. po 2 K. Po pošti pošilja lekarna Zoltán, Budapešta V. Szabadsagtér. Zaloga Dunaj: c. in kr. dvorna lekarna.

NAZNANILO.

Cenjenim mojim odjemalcem vljudno naznanjam, da imam **od danes naprej** trgovino v Ljubljani **samo na Jurčičevem trgu št. 3**

Pri Planinki

Ker imam v tej svoji trgovini jako majhne stroške, prodajal bom po zelo nizkih cenah, ter prosim za nadaljno naklonjenost. 316

Z odličnim spoštovanjem

ENGELBERT SKUSEK.

Zaloga moke Vinko Peter Majdič Kranj Jarše

v Ljubljani: **Emonska cesta 2,** v Siški: **Jernejeva ulica 231.**

Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.

Telefon št. 165. **KAREL MEGLIČ** Telefon št. 165.

3340 **Lastnik tvrdke Laurenčič & Domicelj, žitna trgovina.** 3—1

Anton Polanc, valjčni mlin v Radečah pri Zidanem mostu

priporoča svojo veliko zalogo **vseh vrst pšenične in koruzne moke.** Proizvodi vzamejo jako veliko vode v sè in dado nedosegljiv pridelek kar je zlasti za gg. pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Na zahtevo se pošljejo ceniki franko.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik. (Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Ivan Štefe.**